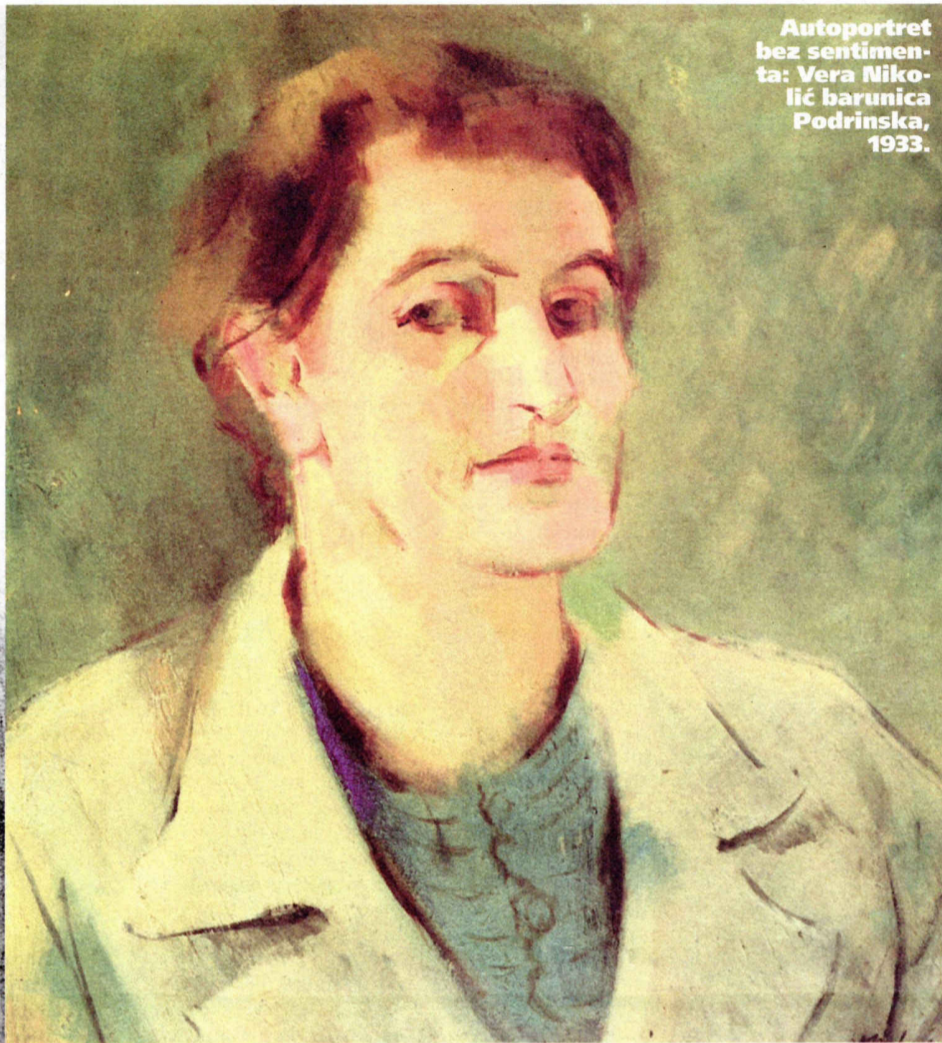

Zagreb će dobiti Mu

»Portret bake«:
Ivka Orešković
pl. Breithen
Thurm, 1910.

Autoportret
bez sentimenta:
Vera Nikolić
barunica
Podrinska,
1933.

MARINA TENŽERA

Pod mekom svjetlošću, stari drveni stol prekriven košaricom s voćem, vrčem i bocom – odaje tihu sjetu staro-hrvatskog ladanjskog prizora.

Riječ je o slici »Višnje pod lanjskim kukuruzom« Antoinje Krasnik – barunice Sommaruga iz 1899. godine – tek jednom djelu iz fascinante zbirke slikarstva hrvatskih plemkinja dr. Josipa Kovačića koja već dva desetljeća čeka na udomljenje u davno zamišljenom Muzeju hrvatskih slikarica.

Plemkinje i beskućnice

U trenutku u kojem Beč u muzeju Leopold predstavlja fenomenološku izložbu »Ženski lik od 16. do 21. stoljeća« – doista se možemo pitati što čeka Zagreb ne bi li udomio remek djela hrvatskih plemkinja koje su u slikarstvu postizale tako visoke stvaralačke rezultate? S prašnih tavana i vlažnih podruma diljem Hrvatske spašavao je dr. Kovačić ova djela koja bi mjesta mogla naći u svakom svjetskom muzeju. Iako iz bogatih slojeva, teško su se hrvatske plemkinje borile za svoj komadić stvaralačkog kruha s muškarcima. Devetnaesto stoljeće još je uvijek bilo nemilosrdno prema ženskim likovnim istraživanjima. Kao da spol određuje inteligenciju! Svašta!

Impresivna je zbirka Kovačić s djelima Milke Bedeković pl. Kobilice (»Parizana«), Vjere Bojničić pl. Kninske (»Duga ulica na sjever od Kamenitih vrata«),

Zoe Borelli grofice Vranske-Alačević (»Autoportret u španjolskom kostimu«). Sjetna je žena sklopljenih ruku Fanny Daubachy pl. Doljske-Brlić, a vrhunski su portreti amazonke i muškog lika s kameje Julije grofice Erdödy Drašković Trakošćanske. Svakako valja proučiti djela Else Halper pl. Sigetske-Car: »Zaklana perad« i »Pred žetvu«.

Naći će posjetitelj i »Lignje« Marine pl. Makanec-Zaninović, ali i sasvim osobnu sliku »Kutak moje sobe« Marte pl. Makanec-Filipčić. Izvrstan je portret (»Moj otac – barun Josip Maroičić«) Anke Maroičić barunice od Madone del Monte Löwenthal.

Kći slikara Josipa Franje Mückea – Marijana Ludovika Mücke pl. Jakabffy-Božić autorica je raskošne studije prirode »Praskozorje na pučini« koja se slobodno može uspoređivati s djelima bečkih majstora iz istoga vremena. Šteta što se na recentnoj bečkoj izložbi o portretima žena nije našao i hrvatski autoportret Vere Nikolić barunice Podrinske iz 1933., jer bi austrijski kustosi odmah vidjeli da je hrvatska slikarica načinila sjajnu studiju osobnosti, kako oni kažu »iza muške žudnje«.

Precizne su crtačke studije Ivke Orešković pl. Breithen-Thurm (»Glava bake«), kao i izvanredne studije Zdenke Pexidr Srića kneginje Sieger von Hohenlohe Bartenstein-Ostović (»Novljanska patricijka Kleofina«).

Duhovno finale svatko će doživjeti pred djelima Slave pl. Raškaj (»Kupa kod

Ozlja«, »Jeleni na bojni«, »Ulaz u stari grad«, »Žuti pijetao i bijela kokoš« čiji bi opus zaista trebalo predstaviti u Europi.

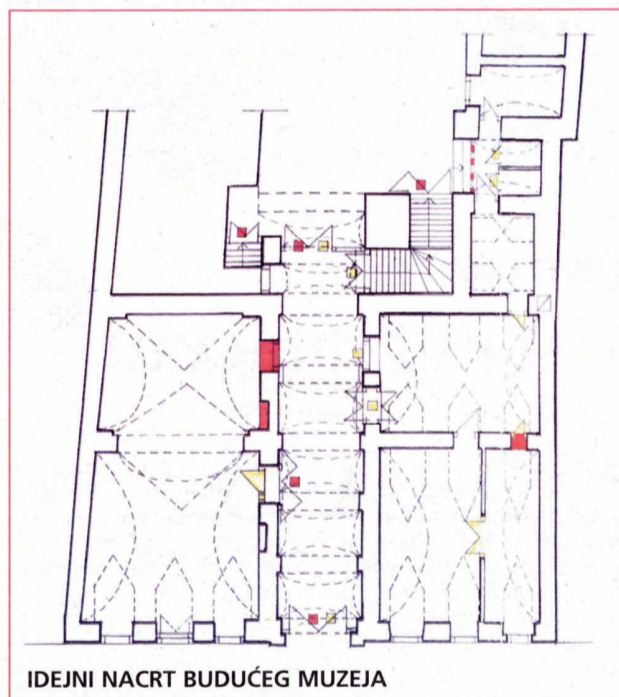
Ovdje je i Jelka pl. Struppi barunica Wolkenberg s remek djelima »Portret žene s bradavicom na licu«, »Koči-jaš«, »Desni profil dvorkinje«, »Portret mladog bradatog čovjeka« i vrhunski »Autoportret u bijeloj haljini«.

Što je s muzejem?

Još je 1988. godine Josip Kovačić donirao zbirku slika hrvatskih plemkinja 19. stoljeća Zagrebu uz uvjet osnutka muzeja koji bi budio sigurni bio vrhunska turističko muzejska ponuda u centru Zagreba. Muzej bi se trebao nalaziti u Radićevoj 24., gdje dr. Kovačić i živi. Međutim, zbog neriješenih vlasničkih odnosa u 245 kvadrata, sve je zastalo. Naime, nakon denacionalizacije trećina prostora trebala je biti vraćena prvotnim vlasnicima, dok je prostali dio pripao državi. Kako ističe Veljko Mihalić, stručni savjetnik za donacije u Gradskom uredu za obrazovanje, kulturu i sport, Grad je čim su se javili vlasnici 2005. godine otkupio taj dio, a državi predložio da svoj dio proda, odnosno, zamijeni.

Počnje adaptacija u Radićevoj

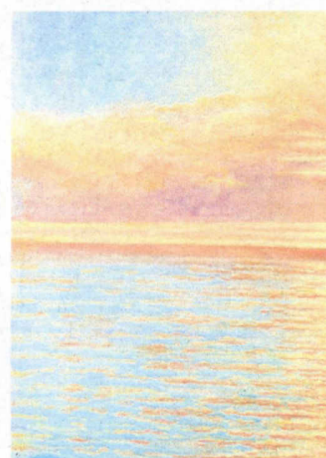
»Kontaktirali smo središnji ured za imovinu i koliko znamo prijedlog zamjene je izrađen te bi trebao stići svakog časa. Na jesen možemo početi s adaptacijom za što je već donirano milijun kuna, a muzejem će upravljati Muzej grada Zagreba«

IDEJNI NACRT BUDUĆEG MUZEJA

»Gazdinstvo u planini«:
Julija grofica Drašković-
Trakošćanske

Studija prirode: »Praskozorje
pl. Jakabffy Božić, 1890.

jeća na jesen počinje adaptacija budućeg muzeja

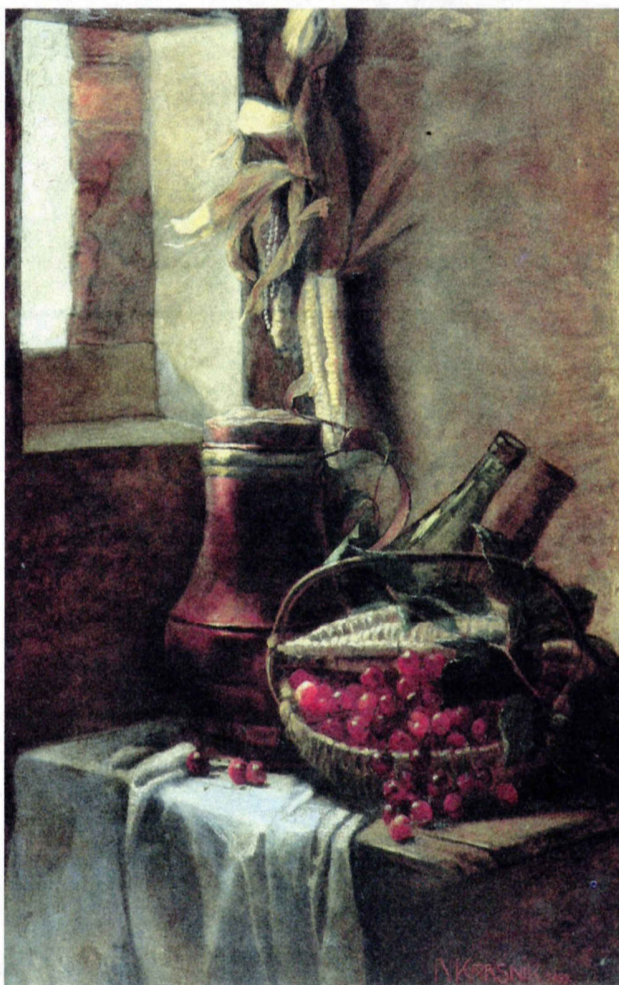
zej hrvatskih slikarica

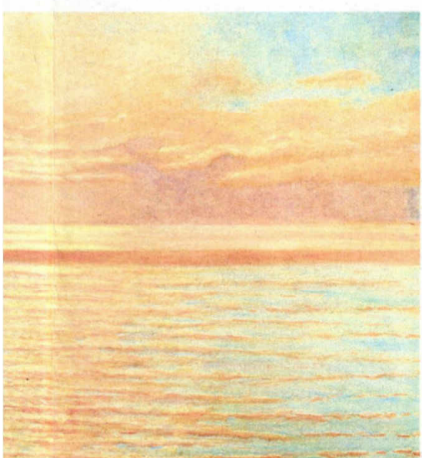
»Portret žene s bradavicom na licu«: Jelka pl. Struppi baruncia Wolkensperg, 1895.

»Žuti pijetao i bijela kokoš«: Slava pl. Raškaj, 1898.

Tiha ladanjska sjeta: »Višnje pod lanjskim kukuruzom«, Antonija Krasnik barunice Sommaruga, 1899.

na pučini: Marijana Ludovika Mücke

▼
U trenutku kada Sunday Times preporučuje engleskim turistima da posjete Zagreb i probaju štrukle, šteta što ne mogu vidjeti i muzej hrvatskih slikarica plemkinja 19. stoljeća iz zbirke dr. Josipa Kovačića u Radićevoj koji na udomljenje čeka već dva destljeća
 ▲

– ističe Mihalić. Fasada zgrade u Radićevoj iz 1808. godine je obnovljena, ali nikako da se dovrši popravak balkona. Istaknimo da su idejni projekt arhitektonskog i muzeološkog rješenja prezentacije zbirke Kovačić izradile vrhunske ekspertice – Višnja Zagaga – ravnateljica Muzejsko dokumentacijskog centra i dipl. ing. arhitekture Ksenija Petrić.

Prostor bi bio podijeljen u nekoliko cjelina. U jednom bi bio stalni postav remek djela slikarica plemkinja, u drugom, memorijalnom, turisti bi se mogli upoznati s nastankom zbirke, a u trećem bi se održavale tematske izložbe. U trenutku kada Sunday Times preporučuje engleskim turistima da posjete Zagreb, obidu Gornji grad i probaju zagorske štrukle, doista je šteta što ne mogu još vidjeti ovako sjajan mali muzej u srcu grada koji potvrđuje visoku likovnu kulturu žena koje nisu bile plemenite samo rođenjem, već i što je puno važnije – duhom!